

Kirjasto pyöräili halki Baltian – cyc4lib 2012 - tapahtuman tunnelmia

Posted on [18.12.2012](#) by [Eeva-Liisa Viitala](#)

Cycling for Libraries on poliittisesti ja taloudellisesti riippumaton kansainvälinen kirjastoalan epäkonferenssi, joka tukee kirjastoammattilaisten ruohonjuuritason verkostoitumista, kansainvälisyyttä sekä fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Tapahtuman tärkeänä tavoitteena on myös kirjastojen yhteiskunnallisen roolin esiin nostaminen. Cycling for Libraries pyrkii edistämään alan positiivisia arvoja, kuten avoimuutta, suvaitsevaisuutta, tiedon vapautta ja elinikäistä oppimista. Ensimmäinen Cycling for Libraries järjestettiin touko-kesäkuussa 2011 Kööpenhaminasta Berliiniin ja toinen tapahtuma tänä vuonna 28.7.-7.8. Baltiassa.

Ensimmäisessä Cycling for Libraries -tapahtumassa hämmästytti se, että pyöräillen suoritettava ”epäkonferenssi” on ylipäättään mahdollinen. Hämäävän spontaanilta vaikuttavista järjestelyistä huolimatta kaikki tuntui toimivan, pääsimme perille, eikä kukaan loukkaantunut vakavasti.

Tilaisuus tuntui ainutlaatuiselta, ja paljolti vapaaehtoisvoimin toteuttu tapahtuma sikäli vaativalta panostukselta, etten heti olisi uskonut sille seuraavan jatkoa.

Tänä vuonna kuitenkin pyöräiltiin taas, tällä kertaa Baltian halki Vilnasta Tallinnaan. Nyt toisella kerralla en enää hämmästellyt niin paljon perillepääsyä, kuin itse konseptin nerokkuutta. Epäkonferenssin ideaan kuuluva osallistujavetoisuus toteutuu pyöräilytapahtumassa hienosti.

Liikkeellä olevassa konferenssissa syntyy luonnostaan tilanteita, jotka rohkaisevat osallistumaan yhteisen matkanteon edistämiseen muutenkin kuin polkemalla. Ihmiset tarvitsevat apua pyöriensä huoltamisessa, ja suuren joukon koossa pitäminenkin edellyttää muiden huomioimista. Ryhmänä toimiminen tuo synergiaetua myös keskusteluun ja ammatilliseen verkostoitumiseen.

Sata pyöräilijää Baltian pikkuteillä

Tämänkertaisella reitillä kolmen Baltian maan halki oli kaksi pidempää linja-autoilla suoritettua siirtymistä. Varsinaista pyöräiltävää oli n. 600 km. Itseltäni jäi kaksipäiväinen Liettuan osuus kokematta, liityin joukkoon Riiassa.

Osallistujia oli nyt neljännos enemmän kuin edellisellä kerralla, yhteensä lähes sata noin kahdestakymmenestä maasta. Porukka oli heterogeenistä, ikäjakaumaltaan laaja. Eri kirjastosektorit olivat monipuolisesti edustettuina, asiakasnäkökulmaakaan unohtamatta.

Vaikka suuriakaan teitä ei voitu täysin välttää, pääosa matkasta ajettiin vähäliikenteisillä maalaisteilla. Matkalla kuljettiin jopa kahden kansallispuiston kautta: Latvian Gauja ja Viron Lahemaa tulivat nähdyiksi. Latvian puolella oli huomattavan paljon sorateitä ja paikoitellen pehmeä hiekka pakotti taluttamaan pyörää. Baltia on profiililtaan suhteellisen tasaista, mutta jyrkkiäkin mäkiä löytyi, varsinkin Virossa talviurheilukeskuksena tunnetun Otepään lähistöllä.

Suurella ryhmällä ajettaessa vauhti on rauhallista ja pysähdyksiä usein. Osallistumiseen riittää työmatkapyöräilijän kunto, mutta jonkinlainen kokemus pidemmästäkin päivämatkasta on eduksi. Useampi tunti päivittäistä pyöräilyä kymmenen päivän ajan vaatii ergonomialta enemmän kuin arkipyöräily. Hyvä satula ja pehmustetut ajohanskat tekevät matkan helpommaksi.

Aikataulut pyrkivät venymään, koska ison ryhmän ohjaaminen on hieman kömpelöä. Jonain päivänä virallinenkin ohjelma päättyi vasta lähempänä keskiyötä. Varsinaista omaa aikaa ei juuri ollut, mikä sekin voi olla omalla tavallaan vaativaa. Yhteismajoituksiin kannattaa varautua korvatulpilla.

Keskustelua ja kirjastovierailuja

Ennen matkaa osallistujien kotitehtävänä oli valmistella jokin kirjastoalaan liittyvä teema tai ongelma käsiteltäväksi matkan aikana. Osallistujajoukon heterogeenisuudesta johtuen aiheetkin vaihtelivat henkilökohtaisemmista ja konkreettisesti omaan työhön liittyvistä ongelmista teoreettisempiin kysymyksiin kirjastomaailman tulevaisuudesta.

Varsin monet teemat liittyivät haasteisiin, joita verkostoituminen ja aineistojen digitalisoituminen aiheuttavat kirjastoille. Keskusteluissa käsiteltiin esimerkiksi sisällönkuvailun tulevaisuutta ja perinteisten kirjastoluetteloiden haasteita tai uudenlaisten haku- ja käyttöliittymien tarvetta. Myös

uusien medioiden ja välineiden vaikutus kirjastoarkkitehtuuriin tai kirjaston rooli muuttuvassa, verkostoituvassa yhteiskunnassa olivat yhteisen pohdinnan kohteina. Tiedon avoimuus ja saavutettavuus oli toistuva teema niin teknisessä kuin juridisessäkin mielessä.

Aiheita koottiin kolmessa ohjatussa seminaarissa, mutta pääosa keskusteluista käytiin pyöräilyn ohessa. Pyöräilyn uuvuttavuudesta huolimatta innostusta tuntui riittävän, ja keskustelu ehkä pirstikin matkantekoa. Itselle jo näkökulmien moninaisuus oli avartavaa.

Matkan aikana tehtiin huikeat yhdeksäntoista kirjastovierailua, pääpainon ollessa yleisissä kirjastoissa. Mielenkiintoinen erikoisuus oli Latvian pohjoisosassa sijaitsevan Valmieran kirjasto, jossa kaupunginkirjasto ja korkeakoulukirjasto oli yhdistetty hallinnollisesti samaan organisaatioon.

Torvisoittoa ja medianäkyvyyttä

Cycling for Libraries on erinomainen tilaisuus verkostoitumisen kannalta, mutta loistavimmin se onnistuu kirjastoalan markkinoinnissa, kirjastojen ja kirjastotyön näkyvyyden lisäämisessä. Uutiskynnys ylittyi sekä Latvian että Viron televisiossa.

Riiassa Latvian kulttuuriministeri pyöräili osan matkaa kanssamme, mikä lisäsi median kiinnostusta. Viron puolella televisioryhmä tuli myöhässä olevaa seuruettamme vastaan, ja tienvarressa järjestetty spontaani kirjailijatapaaminen ehti saman illan uutislähetukseen. Baltian paikallislehdissä ilmestyi lukuisia tapahtumasta kertoneita juttuja.

Mukana seurannut kuvausryhmämme toimitti Kirjastokaistalle päivittäisiä videokoosteita ja pari suoraakin lähetystä. Jotkut pyöräilijöistä päivittivät omia blogejaan matkan varrella.

Paikallisten kirjastojen vieraanvaraisuus oli koskettavaa. Useammassakin kaupungissa vastaanottoon kuului pormestarin tapaaminen ja erilaista kulttuuriohjelmaa – kansantanssia, torvimusiikkia, kuorolaulua kirkossa. Erityisesti Latvian puolella saimme usein poliisisaattueen, mikä lisäsi saapumisten ja lähtemisten juhlallisuutta. Sadan pyöräilijän pitkäksi venyvä jono keltaisissa liiveissään oli vaikuttava näky ja herätti spontaania hymyä tienvarren katsojissa.

Jos Cycling for Libraries 2012 onnistui alan näkyvyyden parantamisessa, niin varmasti se teki hyvää myös osallistujien ammattiyhteisölle.

Tapahtuman ideoijat ja päävetäjät *Jukka Pennanen* ja *Mace Ojala* saivat marraskuun lopussa Ruotsin Axiellin, kirjastojen IT-palveluiden tuottamiseen erikoistuneen yrityksen ”nytänkarpris”-palkinnon työstään kirjastoalan pyöräilykonferenssien edistämiseksi.

Linkit:

[Cycling for Libraries](#)

[cyc4lib 2012 -videot Kirjastokaistalla](#)

[Cyklande bibliotekarier – årets nytänkare. Biblioteksbladet 30.11.2012](#)

[Vuoden 2011 Cycling for Libraries Verkkarissa](#)

[Epäkonferenssista wikipediassa](#)

Teksti ja kuvat

Kari Haatanen

Tietotekniikka-asiantuntija

Verkkopalvelut

Helsingin yliopiston kirjasto

Comments